

Holger Munchaus Petersen: Liberty-skibene. Den danske del af historien.

Hans Christian Bjerg som er tidl. overarkivar, chef for Forsvarets Arkiver og redaktør, har anmeldt skriftet for Sea War Museum.

Udgivet af Maritimhistorisk Selskab og Sea War Museum, 2018, 28 s. illustreret. 40,- kr.

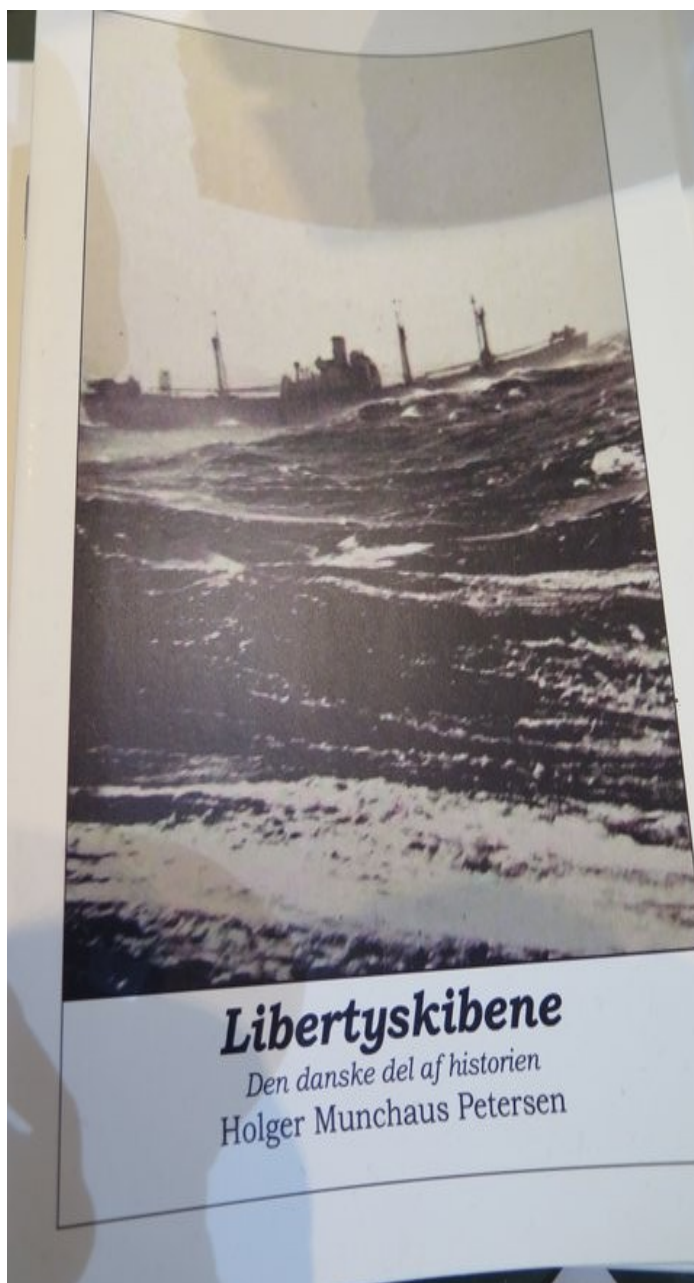
Maritimhistorisk Selskab har i sin skriftserie udsendt et hæfte af søfartshistorikeren Holger Munchaus Petersen om de danske Liberty-skibe. Liberty-skibe var de masseproducerede handelsskibe, der blev bygget under 2. verdenskrig. En forbedret og hurtigere type, Victory-skibene, blev på samme måde masseproduceret i slutningen af krigen. I hæftet fortælles historien om Liberty-skibenes fremkomst.

Den tyske handelskrig med ubåde i Atlanterhavet skabte fra begyndelsen af krigen problemer for tilførslen til England og transporten over Atlanterhavet. Det blev hurtigt nødvendigt at få tilført et stort antal nye skibe, hvis de tyske sænkninger skulle erstattes. Svaret var i første omgang indførelsen af et konvojsystem, men dette krævede, for at blive effektivt, at det anvendte skibsmateriel var nogenlunde homogent. Løsningen var derfor bygning af et stort antal ensartede skibe. Her kom den især i USA udviklede masseproduktionsteknik løsningen i møde.

England bestilte således den 20. december 1940 ikke mindre end 60 af den slags skibe på amerikanske værfter. Kølen blev lagt til det første af disse Liberty-skibe i april 1941 og afleveringen af de sidste af de 60 bestilte skibe fandt sted i november 1942. Noget af en kraftpræstation!

I alt blev der under krigen bygget 2.700 Liberty- og Victory-skibe.

Princippet bag Liberty-skibene er det, der i krigsteori kaldes mætning-faktoren. I det øjeblik man kan kaste mere materiel ind mod modstanderen end denne vil være i stand til at tilintetgøre, er det kun et spørgsmål om tid, hvornår sejren er vundet. I løbet af kort tid blev der på de amerikanske værfter produceret så mange af disse handelsskibe, at de tyske ubåde efterhånden ikke kunne nå at sænke dem. Dette break-even punkt nåedes i midten af 1943. Fra dette tidspunkt var kampen om Atlanten i realiteten tabt for de tyske ubåde. Derfor var Liberty-skibene en væsentlig årsag til verdenskrigens udfald.

Efter krigens afslutning stod man forståeligt nok med et meget stort antal ledige skibe.

Den danske handelsflåde var som følge af krigen blevet reduceret med 264 skibe, så der var behov for at få bygget flåden op igen. 11 Liberty-skibe blev erhvervet af danske rederier og var i tjeneste 1947-59. Det er om disse skibe og deres skæbne forfatteren nærmere og meget fyldestgørende redegør for. Det er et lille hjørne af den danske skibsfarts historie, der ikke tidligere så fyldigt er blevet beskrevet.

Hæftet kan varmt anbefales til den, der interesserer sig for skibsfartshistorien i almindelighed og dansk skibsfart i særdeleshed.

Hans Christian Bjerg